

(המשך מעמוד 31)

אמר: קחי מטוס! אבל לא היה מטוס. נהגתי בעצמי למינכן במשך ארבע שעות. עליתי על המטוס ברגע האחרון. לא עצמתי עין כל הלילה. העניינים שלי היו אדומות. נראיתי זועה. ואיך שירדתי מהמטוס, התנפל עליי עדר צלמים.

כל זה, כמובן, מסביר מדוע הגברת הנינוחה והסימפטית הזאת, האדיבה כל כך, כעסה על שיש שהביא צלמים לנמל-התעופה.

שיש קולר, חתיכת טימוס, מדבר על עצמו בגוף שלישי. הוא מצחיק עד דמעות, אבל יחד עם זאת מצליח להזיז הרים. מרתק היה לראות כיצד הוא מארגן לה ארוחת צהריים. עורך-הדין צבי גרוסמן, המייצג את רחל דיין, התקשר אליו מזמן את שיגולה לסעוד עם הגברת דיין במיסעדה של ויקטור טייגר ביפו. מישוהו, שרכש את הזכויות על אחד מספריו של משה דיין רוצה ששיגולה תגלם את הגברת דיין. שיש קולר רוצה עיתונאים, גברת דיין מסרבת. אז בלי עיתונאים. תחכו לנו במיסעדה - או שנבוא.

להישאר עוד. לי זה לא מפריע. שיגולה חשדה שאני היא זו הרוצה לנוח. והשאירה בידי את ההחלטה. היא עונה בכנות ובאריכות על כל שאלה. הצליחה לרתק גם את העיתונאים במסיבת-העיתונאים שבה השתתפה. היתה לי תחושה כאילו שיגולה נמצאת כל הזמן בעמדת-התגוננות והתנצלות על כך שהיא גרמניה. על כך שהעם שלה עשה לעם שלי מה שעשה. בא לי לחבק אותה ולהגיד: צאי מזה, את באמת עלא כיפאק, את לא אשמה במה שקרה. בסרטים שאת עושה, את מכפרת על חטאי אבותיך!

● **באת אלינו מרוסיה הרחוקה ואת חזרת אליה. מדוע?**
אני נמצאת כעת בעיצומי צילומה של סדרת-טלוויזיה אמריקאית של הבימאי מרווין צ'ומסקי, שעשה את שואה ואת שורשים. לסדרה קוראים פטר הגדול, ואני מגלמת את תפקידה של קטרינה הגדולה, לכן צבע שערי נוסה ללבן. צבעתי אותו במיוחד לצורך התפקיד.

שיגולה ב.אהבה בגרמניה.
אמרת: לא יאהבו אותי בישראל!

● **היכן מתבצעים צילומי הסדרה?**
ברוסיה הישנה, שהיא מעין שמורת-טבע של כל מה שהיה לפני התקופה הכולשביקית - הן מבחינת המיבנה הארכיטקטוני והן מבחינת האווירה. יש שם, למשל, 46 כנסיות. המקום הזה, הנקרא סוסרל, היה מקום מאוד זוהר בעבר.

● **בין אנשי-הצוות יש גם רוסים?**

„נמאס לי לחזור לתקופה הנאצית. עשיתי את לילי מרלן, וזה דיכא אותי”

הצוות מורכב חציו ממערביים - אמריקאים, איטלקים, גרמנים - וחציו רוסים.
● **יש הברל בין אנשי-הקולנוע המערביים לאנשי-הקולנוע הרוסיים?**
הברל גדול מאוד. הרוסים הפוכים לחלוטין מהאמריקאים. האמריקאים מייד אומרים: „כן, אוקי, בטח, למה לא?” וכן הלאה, הרוסים אומרים קודם כל: „נייט” רק כעבור זמן, כשהם מרגישים בטוחים, את מגלה שהם בעצם אנשים מלאי חום. ● **הם מגלים התעניינות במה**

שנעשה במערב בתחום הקולנוע?
הם לא שואלים שאלות, הם מרגישים לא בטוחים. אני חושבת שאמרו להם לא לשאול. ההרגשה היא, כשהם אזהרים אותך, הם חמים מאוד. אבל כנראה אמרו להם שלא להתקרב אלינו יותר מדי, לא לעשות איתנו חברויות. אתן לך דוגמה: כשהמלבישה שלי התחבבה עליי, נתתי לה במתנה עגילים. היא מאוד שמחה, אבל כעבור זמן מה היא החזירה לי אותם.

● **היא הסבירה מדוע?**
קודם בא המתרגם ואמר לי: „את יודעת, העגילים לא מתאימים לאלה”. התפלאתי מאוד על התגובה שלו, אבל לא עבר זמן והיא החזירה לי את העגילים, בטענה שהם לא מתאימים לה. הבנתי שאסרו עליה לקבל ממני מתנות.

● **נולדת ליד אושוויץ. בתקופת מילחמת העולם השנייה. הרייך סיפרו לך משהו על התקופה ההיא?**
הייתי בת שנתיים וחצי כשעובתי את פולין. ● **מדוע עזבו הורייך את פולין?**
הם פחדו מהרוסים. באותה תקופה היו שמועות על מעשייהנקמה שהרוסים ביצעו באוויוריהגבול. אמא שלי פחדה ורצתה לעקור. ● **מה הסבירו לך בבית על התקופה ההיא?**

אמא שלי לא הסבירה. היא סיפרה לי שראתה את היהודים, כשהביאו אותם מאושוויץ לעבוד במפעלי התעשייה בסביבה. היא אמרה לי שלא ידעה שררגו אותם באושוויץ, אבל ראתה שהתנהגו אליהם רע, כשהשירות שלהם היו עובדות ברחוב.

● **היא סיפרה לך איך הרגישה כשראתה את הנאצים מתנהגים כך אל היהודים?**

היא הרגישה גרוע מאוד. אבל היא פחדה. צריך להבין, שכל השיטה היתה מבוססת על הפחדה. היא פחדה לשאול: למה אתם נוהגים כך ביהודים? היא פחדה אפילו לדבר על זה.

הפחד היה גדול מאוד. בכל בית היה שוער, שתפקידו היה לדרוח לגסטפו על התנהגות הריירים - אם שמעו תחנונות ורות כרריו, אם יש להם קשר עם יהודים.

● **הרייך ראו את הסרט „אהבה בגרמניה”?**

הוריי לא אוהבים לראות אותי בסרטים, זה מביך אותם. אני מבינה איך הם מרגישים. הוריי אנשים פשוטים, שגרים ככפר קטן בבוואריה, כל העניין הזה של הקולנוע וד להם. הם אנשים פשוטים מאוד. כל מה שקורה לי מזור להם. הם לא מדברים איתי על ההצלחה שלי או על העבודה שלי.

כמובן, הם ראו אותי בטלוויזיה, ויום אחר אמא שלי אמרה לי: „זה היה מוזר מאוד, זו היית את וזו לא היית את!”

● **ואיך את מרגישה ביחס לעבודתך בקולנוע?**

אני לא מתרגלת לזה. ודאי שאני שמחה על ההצלחות שלי, אבל לפעמים אני מרגישה שזה טיפשי להיכנס לדמותו של מישוהו אחר. לשחק, לעבוד על תרמית ציבורית.

● **אבל את שחקנית, או שהיית רוצה מיקצוע אחר?**

הייתי רוצה להיות מורה, וכמעט שהייתי מורה. אני מאוד אוהבת ילדים. מצד שני, לא מוצא פן בעיניי הרעיון שהייתי צריכה ללכת כל יום באופן קבוע, בשעה קבועה, לבית-הספר. לכן אני שחקנית, מכיוון שחיייה של שחקנית הם לא רגילים. אף פעם את לא יודעת מה יוליד המחר.

● **זה נכון שבתחילה סירבת להשתתף ב„אהבה בגרמניה”?**
הסרטי של אהבה בגרמניה הגיע אליי שנתיים קודם. הוא לא מצא חן בעיניי, ובכלל, נמאס לי לחזור לתקופה הנאצית. עשיתי או את לילי מרלן, וזה ריכא אותי. את יודעת, זה קשה. את הסרט היה צריך לעשות בימאי גרמני, ואני החזרתי לו את הסרטי. באמת, התקופה הנאצית מביכה אותי.

● **מדוע התקופה הנאצית מביכה אותך, את יכולה להסביר את עצמך?**
זה גם מביך אותי לבקר כאן, בישראל. את אומרת לעצמך: אוקי, עבר הרבה זמן, אוקי, זה לא את, זה לא הדור שלך שעסק במלאכת ההשמדה. אפילו העובדה שכאן, בישראל, כולם נחמדים אליי, אני יודעת שעושים לי מחווה מיוחדת. זה לא כמו שנחמדים אליי במקום אחר. זה קיים, אני לא יכולה להעמיד פנים שזה לא קיים.

● **מה קיים - שאנחנו נחמדים אלייך במיוחד, או העובדה שאת מרגישה בכך?**

זה שאני מרגישה שאתם נחמדים אליי מתוך נימוס. כי אתם אולי מעריכים אותי כשחקנית. אני מרגישה שאילו הייתי סתם בחורה גרמניה שהגיעה לכאן לביקור, הייתם קודם כל מביאים נחשבות שאני באה מגרמניה, ואולי לא הייתם נחמדים אליי.

● **מה קיים - שאנחנו נחמדים אלייך במיוחד, או העובדה שאת מרגישה בכך?**

זה שאני מרגישה שאתם נחמדים אליי מתוך נימוס. כי אתם אולי מעריכים אותי כשחקנית. אני מרגישה שאילו הייתי סתם בחורה גרמניה שהגיעה לכאן לביקור, הייתם קודם כל מביאים נחשבות שאני באה מגרמניה, ואולי לא הייתם נחמדים אליי.

● **מה קיים - שאנחנו נחמדים אלייך במיוחד, או העובדה שאת מרגישה בכך?**
זה שאני מרגישה שאתם נחמדים אליי מתוך נימוס. כי אתם אולי מעריכים אותי כשחקנית. אני מרגישה שאילו הייתי סתם בחורה גרמניה שהגיעה לכאן לביקור, הייתם קודם כל מביאים נחשבות שאני באה מגרמניה, ואולי לא הייתם נחמדים אליי.

● **ולכן בתחילה לא רצית לבוא לישראל?**

כן, ושיש אמר: „את מוכרחה לבוא לישראל!” ואני אמרתי לו: אבל הם לא יאהבו אותי. זו הייתה התחושה שלי. לפחות התחושה הראשונה שלי.

● **ומה היתה התחושה השנייה?**

תחושה הקלה. כשהגעתי לפה, התחלתי לפגוש אנשים שרם שונים ממה שציפיתי. את מבינה, אני לא יכולתי להשתחרר מהעניין הנאצי, והיה לי רושם על האנשים פה, שגם הם לא יוכלו להשתחרר מזה, במיוחד כשיפגשו אותי. חשבתי שהעובדה שאני גרמניה תעורר אצלם אסוציאציות.

● **מה ידעת על הישראלים כשהגעת לכאן?**

ידעתי שיש כאן מיגוון של אנשים שבאו לכאן מכל מיני מקומות בעולם, ושכל אחד אולי סבל מאנטישמיות במקום שממנו הוא בא.

● **אגב אנטישמיות: ההאשמות כלפי ורנר פאסבינדר המנוח, כאילו היה אנטישמי היו נכונות?**

אני לא יכולה להיכנס לליבו של כל אדם, אבל אני לא שמעתי אותו מעולם אומר משהו רע על יהודים. פאסבינדר היה הילד הרע של גרמניה, הגרמנים עודדו אותו להיות כזה וזה מה שבעצם בנה אותו.

הוא עבר דברים נוראים עם תרמיתו הציבורית, ניסו להביק לו לכל דבר, אמרו למשל שהוא מעריץ את הסיגנון הנאצי.

כל האשמות החלו, בעצם, בעיקבות המחזה הזה על יהודים בפרנקפורט, העוסקים במיסחר בדרות, וכל אחד יודע שהסחר בדרות מתקיים בכל מקום שאתה הולך אליו. וכל אחד יודע שזה סוג של פשע.

„מביך אותי לבקר בישראל. אני אומרת לעצמי: אוקי, עבר הרבה זמן, וזה לא הדור שלך שעסק במלאכת ההשמדה. אבל זה עדיין מביך אותי”

● **סחר בדרות זה סוג של פשע?**

אם את רוכשת בית דירות באזור טוב, מכניסה לתוכו כריירים ומגנים תושבים וזים או כל מיני נוקקים, הריירים הטובים של הבניין עוזבים, ערבו יורד, את מסלוקת את הדיירים הזמניים ומוכרת את המיגרש, הנמצא בלב אזור טוב, בהונצעת. עובדה שקיימת תופעה כזו, שהיו דברים כאלה בפרנקפורט ועובדה שהיו יהודים שעסקו בזה, לא היתה כזה אנטישמיות. פאסבינדר התרגו כשאמרו עליו שהוא אנטישמי.

● **כשעברתם על לילי מרלן, שזחתם על התקופה הנאצית, על תחושתו של פאסבינדר לגבי מה שהתרחש בגרמניה?**
לא היה על מה לשוחח. רנו רק עובדות. אבל פאסבינדר אמר לי, שהוא מבין כמה קל ליפול לרעיון שיש אנשים הפחותים ממך, שאתה עילית, שאתה גוע עליון.

● **בילדה, כנערה, כאדם צעיר, מה היה יחסך לנאציזם?**

כמובן שהתקופה הזו השפיע עלינו, אבל צריך להבין שהנושא היה טאבו, והשפיע על התיקשורת בין הורינו ובינינו, התייחסנו אל הורינו כמו אל האנשים שבאו משם. אני התייחסתי להוריי כחשונות, וניסחנות, מכיוון מכל מה שנחשב בעיניי תרבות גרמנית, מכיוון שהתרבות הגרמנית היתה שייכת לדור של הורינו, והורינו הרי באו משם, מהתקופה השחורה ההיא.

כבת של דור שאחרי הנאציזם, אני יכולה להגיד שניסינו בכל כוחנו לא להיות כמו הורינו, ואולי משום כך סירבנו להתבגר. אני מכירה הרבה מאוד אנשים כגילי שנראים צעירים יותר. לא רצינו לגדול, לא רצינו להיות רומנים להורים שלנו. לגדול כדור של אחרי הנאציזם פירושו היה להרגיש שאתה בא ממקום מכוער.

אף פעם לא התייחסתי לגרמניה כמו אל מקום שאני גאה בו. כן, זו תחושה לגבי גרמניה, אני לא גאה בארצי. כיום זה איכשהו פוחת, אבל רק כעת אני מרגישה שרבים עוברים על גרמניה, וגם עליי. כעת אני אוהבת להקשיב לשפה הגרמנית יותר מקודם. תמיד חשבתי ששפות אחרות